

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

سازمان برنامه و بودجه کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۲/۵ به پیشنهاد شماره ۶۸۹۳۸ مورخ ۱۳۹۹/۲/۲۱ سازمان برنامه و بودجه کشور و به استناد ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور - مصوب ۱۳۹۵- آیین‌نامه اجرایی ماده مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۴) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور)

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- ۱- **نظام:** نظام فنی و اجرایی یکپارچه شامل مجموعه‌ای از عوامل، اصول، برنامه‌ها و فرآیندها و اسناد (مقررات، ضوابط و دستورالعمل‌ها) مربوط به مدیریت، پیدایش، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌های سرمایه‌گذاری و پروژه‌های ساخت‌وساز.
- ۲- **سازمان:** سازمان برنامه و بودجه کشور به‌عنوان متولی نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور.
- ۳- **سند:** سند نظام فنی و اجرایی یکپارچه کشور.
- ۴- **طرح و پروژه سرمایه‌گذاری:** طرح‌ها و پروژه‌هایی که در راستای ایجاد، گسترش، بهسازی و مرمت و بهره‌برداری از زیرساخت‌های مورد نیاز توسعه کشور و یا پروژه‌های ساخت‌وساز، توسط دستگاه‌های اجرایی و یا با مشارکت بخش خصوصی در کشور اجرا می‌گردند.
- ۵- **دستگاه مرکزی:** واحد مرکزی دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶- مشمول این آیین‌نامه که به تشخیص سازمان و طبق مقررات، وظیفه راهبری واحدهای تابع را بر عهده دارد.
- ۶- **مشارکت عمومی و خصوصی:** همکاری و قرارداد بین بخش خصوصی و عمومی بر اساس تخصص‌ها و میزان سرمایه‌گذاری هر یک از طرفین، به‌طوری‌که بتواند با تأمین الزامات توسعه‌ای و طبق اسناد بالادستی اهداف طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری را با پیش‌بینی مناسب خطرپذیری (ریسک)‌ها، تضامین و منابع به بهترین وجه برآورده کند.
- ۷- **سند بالاسری:** تفاهم‌نامه‌ای شامل فهرست اسناد، برنامه‌ها و اقدامات اختصاصی اولویت‌بندی شده و نیز بودجه مورد نیاز انجام آنها که در چهارچوب نظام فنی و اجرایی توسط دستگاه مرکزی تهیه و به سازمان ارایه می‌شود. این تفاهم‌نامه پس از تصویب و ابلاغ سازمان، قابل اجرا می‌باشد.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

۸- **روش اجرایی مناسب:** روش بهینه انجام کارها و نحوه سازمان دهی و ترکیب حوزه های خدمات مورد نیاز در دوره عمر پروژه که با مشخص کردن دامنه کاری، ارتباطات قراردادی، محدوده تعهدات، مسئولیت ها و نقش های عوامل ذی نفع، تامین منابع مالی، در مراحل پیدایش، پدیدآوری و بهره برداری پروژه های سرمایه گذاری و ساخت و ساز انتخاب می شود.

۹- **روش تدارک پروژه:** مطالعاتی که از طریق آن بهترین راه های دستیابی به اهداف پروژه و کسب بیشترین ارزش در برابر میزان سرمایه گذاری، با در نظر گرفتن محدودیت ها و خطرپذیری (ریسک) ها شناسایی می شود و پس از طی مراحل ارزیابی و مقایسه گزینه ها، تصمیم در مورد روش تامین مالی و روش اجرایی مناسب گرفته می شود.

۱۰- **پدیدآوری:** شامل مراحل مطالعات توجیهی، مطالعات تعیین روش تدارک پروژه، طراحی پایه، طراحی تفصیلی و اجرای پروژه است.

۱۱- **تجاری سازی:** فرایندی که از تمام ظرفیت های ممکن طرح و پروژه استفاده می کند تا منافع مالی بیشتری در جهت توجیه پذیری برای سرمایه گذاری آن ایجاد کند.

ماده ۲- **نظام فنی و اجرایی** با هدف افزایش کارآمدی و اثربخشی طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری و ساخت و ساز، از طریق موارد زیر محقق می شود:

۱- ارتقای نظام فنی و اجرایی موجود به نظام.

۲- تعیین نقش ها و وظایف نهادهای دست اندرکار در نظام فنی و اجرایی.

۳- همسان سازی ضوابط مشابه، هماهنگ سازی، آسان سازی و شفاف سازی مقررات و دستورالعمل ها در حوزه های فنی مهندسی، مالی و قراردادی.

۴- اطلاع رسانی مناسب و رعایت اصل شفافیت و پاسخگو کردن عوامل نظام.

۵- ایجاد بستر مشارکت ذی نفعان و عوامل نظام فنی و اجرایی.

۶- شاخص دار کردن فرایندها و خروجی ها و آرایه بازخورد به ذی نفعان مختلف.

۷- پیش بینی اقدامات و سازوکارهای تامین و تضمین منابع مالی طرح ها و پروژه های مذکور.

۸- پیش بینی اقدامات لازم برای گسترش استفاده از روش های مختلف مشارکت عمومی - خصوصی.

۹- ارزشیابی طرح ها و پروژه ها، ضوابط و معیارهای فنی به لحاظ اثربخشی و بهره وری آنها در عمر طرح و پروژه.

۱۰- مدیریت هزینه و بهینه سازی اقتصادی طرح ها و بهبود نسبی کارکرد به هزینه از طریق اعمال برنامه ریزی و مدیریت ارزش و با توجه به هزینه دوران عمر طرح ها و بویژه هزینه های نگهداری.

۱۱- ارتقای کیفیت ساخت از طریق افزایش توجه به عوامل محیط زیستی و مصرف انرژی و آب.

ماده ۳- **دامنه کاربرد نظام، طرح ها و پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای و طرح ها و پروژه های سرمایه گذاری و ساخت و ساز دستگاه های اجرایی** موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و شامل

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ
۸ - ۳ / ۱۴۰۰

همه مراحل دوره یک طرح یا پروژه از دوره پیدایش تا برچیدن می باشد که بخشی یا تمام منابع مالی آن از وجوه عمومی موضوع ماده (۱۳) قانون محاسبات عمومی کشور، تأمین می شود.

ماده ۴- سند در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، توسط سازمان تهیه شده و دستگاه های اجرایی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی مشمول این آیین نامه، موظف به رعایت آن می باشند. این سند با تعیین اهداف کمی و کیفی مشخص و برای دوره های زمانی محدود و مشخص، برای موضوعات زیر توسط سازمان تهیه و ابلاغ می شود:

- ۱- نظام پیدایش و پدیدآوری و بهره برداری طرح ها و پروژه ها.
- ۲- نظام اسناد مالی و قراردادی.
- ۳- نظام ضوابط و معیارهای فنی.
- ۴- نظام حل اختلاف قراردادی و داوری.
- ۵- نظام مستندسازی و ساماندهی آمار و اطلاعات.
- ۶- نظام ارزیابی، اولویت بندی و پایش طرح ها و پروژه ها.
- ۷- نظام احراز ویژگی، صلاحیت و سلب صلاحیت عوامل نظام فنی و اجرایی اعم از کارفرمایان، پیمانکاران، مشاوران و سرمایه گذاران، تولیدکنندگان و سازندگان حوزه نظام فنی و اجرایی.
- ۸- نظام ارجاع کار به عوامل.

تبصره ۱- اسنادی که در قالب سند بالاسری توسط و با مسئولیت دستگاه مرکزی تهیه و یا تهیه و ابلاغ می شوند، الزاماً از طریق سامانه مدیریت اسناد سازمان انتشار یافته و قابلیت اجرا پیدا می کنند.

تبصره ۲- نقش و مسئولیت هریک از عوامل نظام فنی و اجرایی و نحوه پاسخگویی آنها در نظام های یادشده توسط سازمان در سند مشخص خواهد شد. همچنین دستورالعمل های مرتبط با نظام ها نیز با همکاری ذی نفعان مرتبط مانند دستگاه های اجرایی و تشکلهای صنفی توسط سازمان تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۵- دستگاه اجرایی موظف است مطالعات تعیین روش تدارک پروژه را تا مرحله طراحی پایه انجام داده و پس از طی مراحل ارزیابی و مقایسه گزینه ها، تصمیم در مورد روش تأمین مالی و روش اجرایی مناسب را، در چهارچوب ضوابط و مقررات اتخاذ نماید.

تبصره- دستگاه اجرایی باید با شناسایی و اولویت بندی طرح و پروژه های قابل تجاری سازی خود، با همکاری سرمایه گذاران و یا شرکتهای تأمین سرمایه، بازده سرمایه گذاری طرح و پروژه را افزایش دهد و از این طریق امکان تأمین منابع مالی و جذب سرمایه گذار را تسهیل کند.

ماده ۶- بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران از طریق شورای عالی بیمه، زمینه های قانونی لازم برای عرضه پوشش های بیمه ای مسئولیت مورد نیاز حوزه ساخت و ساز را از طریق مؤسسات بیمه بازرگانی فراهم می نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

ماده ۷- سازمان با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و وزارت امور اقتصاد و دارایی، اقدام‌های زیر را در راستای تسهیل در تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها انجام می‌دهد:

۱- شناسایی موانع تأمین مالی در طرح‌ها و پروژه‌ها و رفع موانع از طریق پیشنهاد لوایح و آیین‌نامه‌های مناسب.

۲- ترویج الگوها و روش‌های تأمین مالی جدید و به‌روز، متناسب با شرایط متفاوت طرح‌ها و پروژه‌ها.

۳- تدوین چهارچوب گزارش‌های تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها.

۴- تعیین چهارچوب‌های اعتبارسنجی سرمایه‌گذاران و سرمایه‌پذیران.

۵- تهیه، تنظیم و ابلاغ اسناد و برنامه‌های مرتبط با نظام، متناسب با روش‌های مختلف تأمین مالی طرح‌ها و پروژه‌ها.

ماده ۸- به منظور کاهش رابطه تأمین منابع مالی و اجرای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای متوسط و بزرگ با نوسانات بودجه سالانه، دستگاه‌های اجرایی مکلفند با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط از جمله مواد (۲) و (۵۶) قانون الحاق مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) و ماده (۶۲) قانون محاسبات عمومی کشور، به صورت تدریجی نسبت به گشایش اعتبارات اسنادی ریالی و ارزی برای این‌گونه طرح‌ها نزد بانک‌های داخلی و خارجی اقدام نمایند. تضامین مالی مورد نیاز طبق مقررات مربوط توسط سازمان پیش‌بینی و ارایه خواهد شد.

تبصره- تعریف طرح‌های متوسط و بزرگ در سند بالاسری توسط دستگاه مرکزی تهیه و پس از تأیید سازمان ابلاغ می‌شود.

ماده ۹- جهت استقرار و پیشبرد مشارکت عمومی و خصوصی در سطح کشور، سازمان با همکاری نهادهای ذی‌ربط اقدام‌های زیر را انجام می‌دهد:

۱- شناسایی موانع مشارکت عمومی و خصوصی و رفع موانع از طریق پیشنهاد لوایح و آیین‌نامه‌های مناسب و یا ابلاغ دستورالعمل‌های لازم.

۲- تدوین برنامه کلان و بخشی توسعه مشارکت با همکاری دستگاه مرکزی.

۳- حصول اطمینان از انضباط مالی مشارکت عمومی و خصوصی و رعایت تناسب تعهدات هر دستگاه اجرایی با بودجه آن.

۴- پیش‌بینی تضامین و وثیقه‌های کافی و تدابیر بودجه‌ای لازم برای تأمین مالی و جذب سرمایه‌گذاری از طریق بخش خصوصی، شبکه بانکی و بازار سرمایه در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط.

۵- تهیه و ابلاغ اسناد تنظیم‌کننده، برنامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم شامل انواع قراردادهای همسان، روش‌های قیمت‌گذاری، احراز صلاحیت عوامل و الگوهای نظارتی مناسب.

ماده ۱۰- سازمان نظارت بر حسن اجرا و تبیین مفاد این آیین‌نامه را به عهده دارد.

ت/۵۷۶۹۷هـ ۲۵۲۵۴

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران

شماره
تاریخ ۸ - ۳ / ۱۴۰۰

ماده ۱۱- نظام فنی و اجرایی کشور موضوع تصویب نامه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷هـ مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ و اصلاح بعدی آن موضوع تصویب نامه شماره ۷۳۷۲۰/ت/۴۵۴۳۲هـ مورخ ۱۳۹۰/۴/۷ در مواردی که با تشخیص سازمان با مفاد این آیین نامه مغایرتی نداشته باشد، معتبر و لازم الاجرا است.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

ص